

Een klassieker, over de grote thema's

In 'Angels in America' botsen de levens van uiteenlopende figuren.

door **Wijbrand Schaap**

AMSTERDAM - Regisseur Ivo Van Hove repeteert met Toneelgroep Amsterdam *Angels in America*, een 'homoseksueel sprookje'. De strekking van het stuk: onderdrukking van homo's is nog niet voorbij. De schijnheiligheid van conservatief Amerika, aids, homoseksualiteit: in *Angels in America* komt het allemaal langs.

Het stuk uit 1990 kreeg van schrijver Tony Kushner als ondertitel mee *a gay fantasia on national themes*. Zo'n groot, vijf uur durend stuk met scènes waarin mannen elkaar zoenen en betasten, was in Amerika nog nooit vertoond. Maar regisseur Ivo van Hove beschouwt homoseksualiteit niet als het belangrijkste in dit verhaal.

„Het is een missie van Kushner om ook andere dan standaardmensen op het toneel te zetten. Ik ben zelf homoseksueel. Ik maak daar geen geheim van, maar ik maak er ook niet iets openlijks van. Het gaat over zo veel meer dan dat ik alleen maar dat ben. De belangrijkste toneelpersonages zijn gewone mensen. Hun verhaal boeit mij het meest.”

Van Hove ziet vooral hoe mensen kunnen vastzitten in zelfgekozen gevangenschappen. „Mensen hebben verschrikkelijk veel moeite met veranderen. Dat is een verschrikkelijk traag en moeizaam proces.”

Angels in America is hier twee keer te zien geweest. Eén keer door het RO theater in een legendarische regie van Guy Cassiers, en daarna als tv-serie met Al Pacino, Meryl

Streep en Emma Thompson. Al die tijd stond het stuk ook op de verlanglijst van Van Hove: „Toen ik het herlas, merkte ik dat het alleen maar beter was geworden. Wanneer je afstand neemt van de tijd waarin het gemaakt werd, de

tijd van Reagan, toen aids nog een ziekte was waaraan je snel stierf, dan verandert het stuk. Aids is, in het westen, een beheersbare ziekte geworden. Doordat het stuk is ontstaan van die pure actualiteit blijft het voor mij nog meer overeind staan. Het is echt een klassieker, het gaat over grote thema's.”

„We volgen in het stuk een aantal figuren wier levens elkaar raken: een ultraconservatieve advocaat be-

landt met aids in het ziekenhuis. Eén van zijn medewerkers ontmoet in Central Park de ex-vriend van een aidspatiënt. Die patiënt krijgt hallucinaties, waarin hij door een engel wordt uitgeroepen tot profeet die de vooruitgang moet proberen te stoppen. Uiteindelijk ligt daar de moraal van het stuk: vooruitgang is niet te stoppen, hoe graag we ook willen.”

In Van Hoves bewerking zijn prachttrollen weggelegd voor Hans Kesting, Fedja van Huêt, Barry Atsma en Roeland Fernhout. Een grote rol speelt de muziek van David Bowie. „Zijn muziek en teksten gaan ook over seksuele verwar-

ring. Bowie is de popartiest bij uitstek die heel veel identiteiten heeft laten zien. Dat is een thema in dit stuk, waarin ik me herken. Iedereen houdt er identiteiten op na. Ik ben Vlaming, maar ook Belg. Ik kom uit een dorp. Zoon van een middenstander, maar ik werk bij Toneelgroep Amsterdam.”

Schrijver Tony Kushner kent Ivo Van Hove goed. „Hij heeft al mijn voorstellingen gezien die ik bij de New York Theatre Workshop heb gemaakt. Hij was idolaat van mijn *Hedda Gabler*. Ik kan hem bellen en mailen. Dat is natuurlijk heel bijzonder om dat met een Amerikaanse schrijver te hebben. Hij zei: 'Ik ben zo blij dat jij mijn stuk doet.' Ik zei terug: 'Maar ik ga wel met jouw stuk doen wat ik ook doe met Molière en Ibsen.' Zegt hij: *I love it*. Hij is heel blij dat het stuk een tweede jeugd beleeft.”

Angels in America door Toneelgroep Amsterdam. Première 8 maart.

Op 23, 24 en 26 april in het Chassé Theater in Breda.

www.toneelgroepamsterdam.nl

‘Het stuk is ontstaan van de actualiteit van de jaren '80, maar blijft overeind’

Berry Atsma en Fedja van Huêt repeteren *Angels in America*. Op de achtergrond de regisseur, Ivo Van Hove.

foto **GPD**